

V Praze 23. ledna 2019

Vážený pane Bezouško,

v nedávno odvysílaném Nedej se plus, Řeka na lopatkách, jste se s kolegy věnovali ekologičnosti malých vodních elektráren (MVE), resp. zaměřili jste se na vliv MVE na vodní živočichy.

Cech provozovatelů Malých vodních elektráren společně s Komorou obnovitelných zdrojů energie si váží pořadu, který vedete a oceňuje práci Vašeho týmu, jež dlouhodobě usiluje o ekologickou investigativu a kultivaci prostředí. Je to podle nás důležité vyvažování hlasu komerčních subjektů a rádi s Vámi a kolegy na tomto úsilí spolupracujeme. V Komoře OZE i Cechu provozovatelů MVE považujeme udržitelný přístup k získávání čisté energie za důležitý a uplatňujeme tento princip v našich připomínkách k legislativě i dotačním titulům a zaměříme se na něj v našich přednáškách.

V tématu vlivu MVE na vodní živočichy oceňujeme, že jste v pořadu otevřeli velmi složitou diskuzi o minimálních zůstatkových průtocích. A i když víme, že bude těžké najít shodu provozovatelů MVE s ochranáři, jsme si vědomi, že je to důležité téma. Podobně i pomalé výstavby rybích přechodů. Jde o témata, která si pozornost zaslouží a je dobře, že se jim Váš pořad věnoval. Zásadně se však musíme ohradit proti některým omylům, které v pořadu na adresu MVE bohužel zazněly.

V první řadě jde o drastické záběry ryb údajně poškozených v MVE. Presentovaná zranění ryb jsou pro důsledky provozu MVE naprosto netypická. Všechny MVE jsou vybaveny jemnými česlemi, k jejichž roztečím se při vodoprávních řízeních vyjadřují zástupci rybářských spolků. Většinou se instalují česle s roztečí kolem 25 mm, takže je prakticky vyloučeno, aby došlo k přeseknutí ryby tak, jak bylo ukázáno v pořadu. Ryby, které proplují česlemi, nejpravděpodobněji bez následku proplavou. To je pak vážnější debata o fyzikálních poměrech ve vodě při průchodu turbínou. Co nejdokonalejší vyčištění vody od větších disperzí je v nejvlastnějším zájmu každého provozovatele MVE a bez česlí se turbíny provozovat nedají. Jsme proto přesvědčeni, že poškozené ryby jsou spíše důsledkem provozu motorového člunu, predace kormoránů, vyder či dravých ryb apod.

Druhá mýlka spočívá v úvaze o MVE jako překážce, která brání tahu úhořů a důvodu radikálního snížení stavu úhořů (v porovnání s 60. lety minulého století). Není nám známa žádná příčinná souvislost s budováním MVE a decimací úhoří populace. MVE se totiž osazují hlavně na existujících stupních (jezech), které se rekonstruují. Úplně nových jezů stavěných po roce 1960 je v Česku velmi málo a jen velmi málo z nich brání tahu úhořů (není vybaveno rybím přechodem, rybochodem). Důvodem decimace populace úhořů jsou daleko spíše (ale patrně nejen) velké přehrady jaké známe např. z Vltavské kaskády, které rybí průchod neumožňují. Je smutným paradoxem, že naopak zde bývají v mladí úhoři hojně vysazováni rybářským svazem. Jsme si vědomi, že téma úbytku úhořů není dostatečně probádáno, ale musíme se zásadně ohradit proti spekulativnímu a nelogickému spojování s provozem MVE.

A do třetice - údajné vysilování ryb v rybích přechodech, kterým referent rybářského svazu Vrána opět poukazuje na neekologičnost provozu MVE. Neplatí totiž premisa, že by ryby bezproblémově migrovaly, pakliže by na jezu nebyla postavena MVE. Před tím, než byl jez osazen malou vodní elektrárnou, stával tam samotný jez doplněný rybím přechodem. Tím samozřejmě netvrdíme, že by se v neregulovaných tocích rybám nežilo o něco lépe (asi žilo), ale otázka k diskusi potom nestojí, zda má být řeka s nebo bez MVE, ale zda má nebo nemá být vůbec regulována. To se bavíme už opravdu hypoteticky, resp. o návratu o několik století zpět, daleko do doby, než se začaly stavět MVE.

Úbytek ryb má příčin jistě mnoho. Znečištěné toky hnojivý splavenými z polí, vliv přirozených predátorů (kormorán, vydra a další), tuny vylovených ryb ze strany rybářů, existence velkých přehrad typu Vltavské kaskády, splaškové vody vypouštěné do toků při všech větších deštích cestou "odlehčováků", aby se nevypláchly čističky a mnoho dalších vlivů, které by si určitě zasloužily pozornost být v pořadu zmíněny. Jsme přesvědčeni, že MVE nejsou ani zdaleka tou nejvýznamnější příčinou těžkého údělu ryb v našich řekách a potocích.

Vážený pane Bezouško, rádi bychom, abyste naše vymezení se proti nepravdám bral jako konstruktivní zpětnou vazbu, nikoliv stížnost. Vzhledem k závažnosti zaznělých argumentů bychom Vás zároveň požádali o návrhy, jakým způsobem by šlo uvést uvedená témata na pravou míru.

Cech provozovatelů Malých vodních elektráren zastupuje výrobce zodpovědné za asi dvě třetiny elektřiny vyrobené v malých vodních elektrárnách. Komora OZE je asociace sdružující profesní asociace jednotlivých obnovitelných zdrojů včetně průmyslových výrobců technologií a vědeckých institucí. Budete-li mít dotazy či chystat pořady k jakýmkoliv druhům OZE, neváhejte se nám ozvat.

Srdečně Vás zdraví a na další spolupráci se těší

Cech provozovatelů Malých vodních elektráren
předseda

Štěpán Chalupa
Komora obnovitelných zdrojů energie
předseda